

Mál nr. 345/2024

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Ábyrgðartrygging ökutækis.

Skráningarnúmer ökutækis (X)

Gildissvið laga um ökutækjatrýggingar nr. 30/2019.

Gögn.

1. Málskot móttakið 16. september 2024, ásamt fylgiskjöllum.
2. Bréf V, dags. 4. nóvember 2024, ásamt fylgiskjöllum.
3. Viðbótarathugasemdir M með tölvupósti dags. 12. nóvember 2024.
4. Viðbótarathugasemdir V með tölvupósti dags. 14. nóvember 2024.

Málsatvik.

Í lögregluskýrslu kemur fram að hinn 1. ágúst 2024 hafi fellihýsi hafnað á ljósastaur hjá Vesturlandsvegi við Skarhólabraut. Í skýrslunni kemur fram að eigandi ökutækisins X sé annar en ökumaður hennar var þegar tjón varð og einnig annar en skráður eigandi fellihýsisins.

Í sömu skýrslu kemur fram að fellihýsið hafi losnað frá bifreiðinni X við akstur á Vesturlandsvegi með þeim afleiðingum að það hafnaði á staur. Haft er eftir ökumanni X að krókur á ökutækinu hafi losnað undan ökutækinu með þeim afleiðingum að fellihýsið hafi losnað frá ökutækinu.

M vísar til þess í málskoti að V hafi annars viðurkennt bótaábyrgð vegna tjóns á ljósastaur vegna ábyrgðar ökumannsins á atvikinu og muni greiða bætur vegna tjóns á ljósastaurnum. Hins vegar yrðu ekki ekki greiddar bætur á fellihýsinu þar sem það hafi ekki verið tryggt með vagnakaskótryggingu. M telur að V eigi að greiða bætur á fellihýsinu þar sem það sé í sameiginlegri eigu annarra en ökutækið sem tjóninu olli. Þannig eigi að gilda hið sama um bætur fyrir tjón á ljósastaur í eigu sveitarfélags og fellihýsis í eigu annars en eiganda ökutækisins. Auk þessa vísar M til þess að ekki sé ljóst hvers vegna krókur losnaði af ökutækinu en búið var að aka um 4 km leið með fellihýsið í eftirdragi þegar krókurinn losnaði og leggur M áherslu á að það hafi verið krókurinn sem losnaði af ökutæki X en ekki fellihýsið af króknum.

V hefur hafnað bótaskyldu og vísar um það til 3. mgr. 4. gr. laga um ökutækjatrýggingar nr. 30/2019 þar sem segi: „...þegar ökutæki dregur eftirvagn telst það vera ein heild og eigandi (umráðamaður) ökutækisins er ekki skaðabótaskyldur ef tjón verður á eftirvagninum.“ V telur að þegar fellihýsi M var dregið af ökutækinu X hafi það orðið ein heild geti eigandi ökutækisins ekki orðið skaðabótaskyldur gagnvart eiganda fellihýsis við þær aðstæður. V bendir einnig á að í vátryggingarskilmálum lögboðinnar ábyrgðartryggingar ökutækja komi fram að vátryggingin taki ekki til skemmda á öðrum eignum ökumanns.

Í viðbótarathugasemdum M kemur fram ítrekun af um að málsatvik hafi verið þannig að dráttarkrókur hafi losnað af ökutækinu X en fellihýsið hafi ekki losnað af dráttarkróknum, eins og skilja megi umfjöllun um málsatvik í bréfi V til nefndarinnar.

Í viðbótarathugasemdum V segir að það telji ekki skipta máli hvort dráttarkrókur á X hafi losnað frá ökutækinu eða fellihýsið af dráttarkróknum, ákvæði 3. mgr. 4. gr. laga um ökutækjatrýggingar gildi eftir sem áður.

Álit.

Í málinu reynir á gildissvið laga um ökutækjatrýggingar nr. 30/2019, en með þeim lögum var gerð breyting á bótareglum um skaðabótaábyrgð eigenda ökutækja. Í almennum athugasemdum með frumvarpi til laganna segir um meginreglur laganna: „Eigandi ökutækis ber ábyrgð á því og skal bæta það tjón sem hlýst af notkun þess. Hér er um að ræða hina svokölluðu hlutlægu ábyrgðarreglu (ábyrgð án sakar). Ábyrgðarmaður ökutækis sem notað er til dráttar er skaðabótaskyldur ef tjón hlýst af þegar það dregur annað ökutæki. Undanskilin þeirri ábyrgð eru eftirvagnar í skilningi umferðarlaga og önnur tæki sem fest eru við ökutæki í notkun enda teljast þau þá vera hluti ökutækisins.“ Um þessa breytingu segir einnig í frumvarpinu þar sem fjallað er um 4. gr.

frumvarpsins: „Í 3. mgr. er lagt til að skýrt sé að skaðabótaábyrgð ökutækis nái ekki til þess þegar ökutæki dregur eftirvagn samkvæmt skilgreiningu umferðarlaga eða annað tæki sem fest er við ökutæki í notkun. Lagt er til að ökutækið og eftirvagninn eða tækið teljist vera ein heild og þar af leiðandi eigi skaðabótaábyrgðin ekki við ef tjón verður á eftirvagninum eða tækinu. Þessari afmörkun er bætt við í samræmi við skilgreiningu tilskipunar 2009/103/EB á hugtakinu ökutæki.“

Þegar tjón varð á fellihýsi M verður ekki annað séð af gögnum málsins að einungis augnablik hafi liðið frá því fellihýsið var aftan í ökutækinu X þar til tjón varð og verður gildissvið 3. mgr. 4. gr. því talið ná um tjónsatburðinn. Það þýðir að eigandi ökutækis X verður skv. orðanna hljóðan ákvæðisins ekki skaðabótaskyldur vegna tjóns á eftirvagninum. Þessi regla gildir óháð eignarhaldi á eftirvagni, sem var fellihýsi M í þessu máli. Annað gildir hins vegar um annað tjón en á eftirvagni, t.d. ljósastaur, en um skaðabótaábyrgð eiganda ökutækis vegna þess tjóns gildir 1. mgr. 4. gr. laga um ökutækjatryggingar en ekki 3. mgr. 4. gr.

Verður að telja vilja löggjafans skýran í 3. mgr. 4. gr. laga um ökutækjatryggingar, hvað það varðar að eigandi ökutækis telst ekki bera skaðabótaábyrgð á eftirvagni sem dreginn er af ökutækinu, þrátt fyrir að rekja megi tjónið til notkunar ökutækisins, eins og það það hugtak er skilgreint í 1. mgr. 4. gr. laganna. Ábyrgðartrygging 8. gr. laga um ökutækjatryggingar greiðir bætur vegna ábyrgðar eiganda ökutækis, sbr. 6. gr. laganna. Þar sem slík ábyrgð er ekki fyrir hendi í málinu verður ekki viðurkenndur réttur M eða annarra eigenda fellihýsisins til bóta úr ábyrgðartryggingu ökutækisins X hjá V.

Niðurstaða.

Ekki er fyrir hendi réttur til bóta vegna skemmda á fellihýsi úr ábyrgðartryggingu ökutækisins X.

Reykjavík, 3. desember 2024.
rafræn undirskrift

Þóra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir